

## Dansk fastkurspolitik: 30 år med uændret centralkurs

Den danske centralkurs kan 12. januar 2017 fejre 30-års-jubilæum, og set i bakspejlet har fastkurspolitikken vist sig at være endog meget modstandsdygtig trods økonomiske og finansielle kriser undervejs.

Målet med den danske pengepolitik er kort sagt at sikre stabile priser, og det har fastkurspolitikken været med til at levere. Den stabile værdi af kronen er dermed vigtig for almindelige danskeres økonomi og virksomhedernes muligheder for at planlægge fremtiden.

Fastkurspolitik er en hjørnesten i dansk økonomi. Beslutningen om at føre fastkurspolitik blev truffet i 1980'erne, da dansk økonomi var i krise. Regeringen og Danmarks Nationalbank vurderede, at der grundlæggende skulle sadles om efter en periode med store underskud på betalingsbalancen og devalueringer.

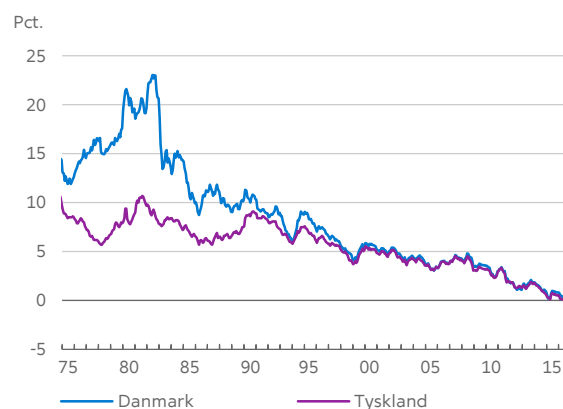
Skiftende regeringer devaluerede kronen op gennem 1960'erne og 1970'erne, og det gjorde danske varer billigere i udlandet.

Men rækken af negative effekter mere end overskyggede fordelene. Devalueringer svækker udlandets tillid til dansk økonomi, og det er vanskeligt for staten og virksomhederne at indgå økonomiske aftaler, fordi man ikke kender kronens værdi, hvis der

**Figur 1**  
*Renten på danske statsobligationer lå før indførelse af fastkurspolitik væsentligt højere i Danmark end i Tyskland.*

**Lange danske og tyske statsobligationsrenter**

Figur 1



Anm.: Månedsobservationer. Renter på 10-årige benchmarkobligationer.

Kilde: Danmarks Nationalbank, Eurostat og Abildgren (2012).

er udsigt til devalueringer. Fastkurspolitikken har en disciplinerende effekt for den økonomiske politik, som politikerne tilrettelægger.

Beslutningen om at føre fastkurspolitik blev truffet i begyndelsen af 1980'erne, da dansk økonomi var i krise. Regeringen og Danmarks Nationalbank vurderede, at der grundlæggende skulle sadles om. Der skulle skabes et stabilt anker og tillid dansk økonomi og pengepolitikken. Tillid til pengepolitikken sikrer stabile priser.

Resultatet af manglende tillid til centralbankers evne til at fastholde en lav og stabil inflation så man i mange lande i 1970'erne, hvor lønmodtagere krævede højere lønstigninger, fordi der var udsigt til kraftigt stigende priser. Med fastkurspolitikken har Danmark en enkel og entydig regel for pengepolitikken.

### Vilje og evne til at holde fast

Danmark har vist både vilje og evne til at føre fastkurspolitik. Faktisk blev fastkurspolitikken allerede indført i 1982, men kronekursen blev justeret to gange i henholdsvis 1986 og 1987 – dog ikke på

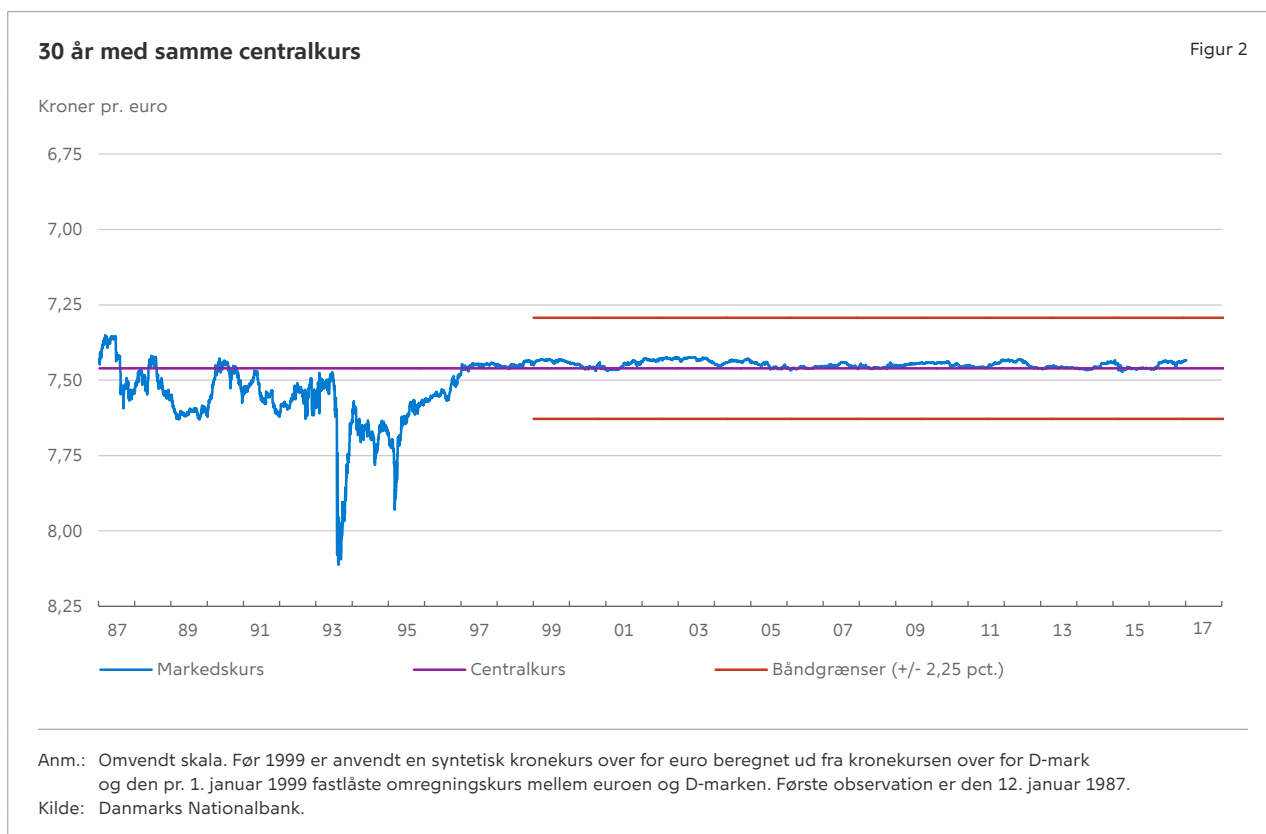
dansk initiativ. Siden 12. januar 1987 har kronens centrankurs over for først D-marken, og fra 1999 over for euroen, været uændret. Centrankursen er 7,46038 kr. pr. euro.

Danmark har en lang tradition for at basere pengepolitikken på en valutakursmålsætning. I 1930'erne var kronen knyttet til britiske pund. Senere deltog Danmark i det dollarbaserede fastkurssystem. Det brød sammen i begyndelsen af 1970'erne. Herefter blev kronen knyttet til det, der blev kaldt Slangesamarbejdet. Senere var det D-marken og euroen.

Fastkurspolitikken har modstået flere store stød igennem årene. Under en stor europæisk valutakrise i 1992 og 1993 opstod der et stort pres på den danske krone. Spekulationerne medførte et behov for store støtteopkøb af kroner og betydelige renteforhøjelser.

**Figur 2**

*Udsvingsbåndet blev udvidet til +/- 15 pct. i 1993 som følge af spekulation mod flere europæiske valutaer, men kronekursen har siden 1999 bevæget sig i et snævert bånd over for euroen.*



Mens lande som Sverige og Norge måtte opgive fastkurspolitikken, var den danske regering og Nationalbanken enige om at forsvare kronkursen, som er vigtig for den økonomiske politik, der fastlægges af Regeringen og Folketinget.

Efter valutakriserne er kronen hver gang vendt tilbage til centralkursen, og det har styrket troværdigheden om den danske fastkurspolitik. Aktørerne på de finansielle markeder har i dag tillid til, at kronkursen bevæger sig i et snævert bånd omkring centralkursen. Som udgangspunkt må kronen svinge op eller ned med 2,25 pct., men i de seneste mange år har udsvingene været langt mindre.

### Prisudvikling stabil med fastkurspolitik

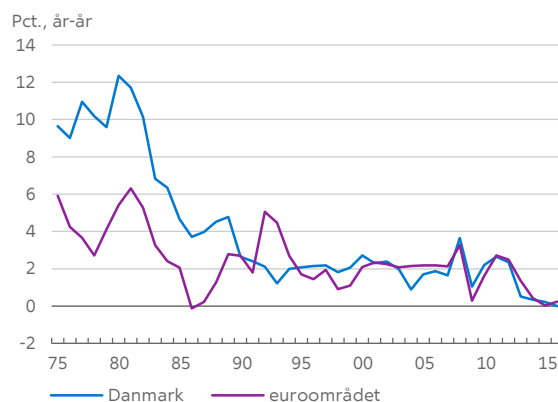
Set over en årrække er stigningstakten i danske forbrugerpriser faldet og har nærmet sig udviklingen i først Tyskland og derefter euroområdet. Samme mønster ses for renten på statsobligationer, som før indførelsen af fastkurspolitik var væsentlig højere i Danmark end i Tyskland, men som i dag er på samme niveau.

Den danske fastkurspolitik har vist sig at være en god ramme for en stabil samfundsøkonomisk udvikling og har dermed været med til at sikre Danmark en robust økonomi. Fastkurspolitik sikrer en klar ansvarsfordeling i den økonomiske politik og understøtter et fleksibelt og velfungerende arbejdsmarked.

Læs mere om den danske fastkurspolitik på [www.nationalbanken.dk](http://www.nationalbanken.dk)

### Forbrugerprisinflation

Figur 3



Anm.: Fra 1999 og frem er inflationen beregnet på baggrund af det EU-harmoniserede forbrugerprisindeks i Danmark og euroområdet. Før 1999 er inflationen beregnet på baggrund af forbrugerprisindekset i Danmark og Tyskland/Vesttyskland.

Kilde: Macrobond.

### Figur 3

Stigningstakten i danske forbrugerpriser er faldet og har nærmet sig udviklingen i euroområdet.

DANMARKS NATIONALBANK  
HAVNEGADE 5  
1093 KØBENHAVN K  
[WWW.NATIONALBANKEN.DK](http://WWW.NATIONALBANKEN.DK)



### KONTAKT

**Ole Mikkelsen**  
Kommunikations-  
og presserådgiver

[omi@nationalbanken.dk](mailto:omi@nationalbanken.dk)  
+45 3363 6027

SEKRETARIAT  
OG KOMMUNIKATION